

Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.281/2008/7.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lőrincz László ügyvéd (9700 Szombathely, Semmelweis u. 2. II. emelet) által képviselt felperesnek, a dr. Csiky Ottó ügyvéd (1055 Budapest, Nagy Ignác u. 19/B. szám) által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. március 13. napján kelt 16.G.41.542/2006/19. számú ítélete ellen az alperes részéről 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 499.000 (Négyszázkilencvenkilencezer) forint másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Bíróság 2008. március 13. napján kelt 16.G.41.542/2006/19. számú részítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 21.073.680 forintot és ezen összeg után 2003. december 12-től 2004. december 31-ig évi 11 %-os, 2005. január 01-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege mértékű kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A határozata indokolásában megállapította, hogy 2003. május 9-én az alperes, mint megrendelő és a felperes jogelődje, mint szállító között a Ptk. 379. §-ában szabályozott szállítási szerződés jött létre, amely alapján a felperes 37.650.000 forint értékű árut adott át az alperesnek. Figyelembe véve a felek között 2003. december 19-én és 2004. január 19-én megkötött, úgynevezett kompenzációs megállapodásokat, amelyek tartalmukat tekintve a Ptk. 296. §-a szerinti beszámításnak minősülnek, az alperes részteljesítéseit, továbbá a felperes által sem vitatott követelését, az alperesnek összesen 21.073.680 forint tartozása áll fenn, amely után a perbeli számlák középátlagos időpontjától a késedelmi kamat fizetési kötelezettség is terheli. Erre tekintettel a 26.427.357 forint és ezen összeg után 2003. december 12-től a törvényes mértékű kamat megfizetésére irányuló keresetet részben alaposnak találta.

Az alperes a perben a kereset elutasítását kérte, hivatkozva a felek között létrejött kompenzációs megállapodásokra, illetőleg a felperes által szállított áruk minőségi hibájára. Viszontkeresetet is előterjesztett 30.206.567 forint és ezen összeg után 2004. február 27-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetése iránt. Követelését arra alapította, hogy a felperes kárt okozott, amikor minőségileg és mennyiségileg is hibásan teljesített, továbbá a szerződésben foglalt kikötést megszegve közvetlenül szerződött az I. GmbH-val. Követelte még a vissza nem szolgáltatott szerszámok, 1000 kg polikarbonát és 112 db rácsos raklap ellenértékét.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése alapján a felperes kereseti kérelméről döntött részítéletével, az alperes beszámítási kifogása és viszontkeresete vonatkozásában a tárgyalást elhalasztotta.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat meghozatalára utasítását, mert a kereseti kérelmet, a beszámítási kifogást és a viszontkeresetet egységesen, a peres felek között létrejött és idő előtt megszűnt szerződés elszámolása körében szükséges elbírálni, így a kereseti kérelem tárgyában részítélet meghozatalára nincs lehetőség. Kérte, hogy a másodfokú bíróság írja elő az elsőfokú bíróság részére, hogy az új eljárás során vizsgálja meg, mikor szűnt meg a peres felek között a szerződés és milyen okból, a felek közötti elszámolásnak mi a jogalapja. Ettől függően, a szolgáltatások és az ellenszolgáltatások ellenértéke és az alperesi kártérítési igény meghatározása céljából, adjon helyt az igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló, korábban előterjesztett bizonyítási indítványának.

Az alperes álláspontja szerint, ha a kereseti kérelem, a beszámítási kifogás és a viszontkereset egymással szerves egységet képez, akkor azokat szétválasztani nem lehet, a jogvita csak egységesen dönthető el. Megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, mely szerint 2004. februárjában a felperes egyoldalú nyilatkozattal nem szüntethette meg a szerződést. Ezt meghaladóan a teljesítés során példátlanul rossz minőségű terméket állított elő, nem egyeztetett mennyiséget szállított le, folyamatosan késedelembe esett, továbbá szerződéses kötelezettségeit megszegve alakított ki közvetlen kapcsolatot az alperesi megrendelővel, az I. GmbH-val. Kifejtette, hogy meg kell vizsgálni a szerződés megszűnésének az időpontját és okát, és ennek megfelelően kell elszámolni a felek között. A felperes részére az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatások ellenértéke jár, de számadással tartozik az átadott termelőeszközökkel és azok értékével, a nála maradt raklapokkal, anyagokkal. Az elszámolás tárgyát képezheti az is, hogy a felperesi szolgáltatások ellenértéke során a szerződés szerinti, vagy a hibás

teljesítés miatt leszállított díj jár-e a számára, és ezt követően lehet dönteni a kártérítésre irányuló viszontkereset tárgyában. Végül hivatkozott arra is, hogy a részítélet meghozatalát megelőzően a kereseti kérelmet, a beszámítási kifogást a viszontkeresettől el kell különíteni, ennek elmulasztása abszolút hatályon kívül helyezési ok.

A felperes fellebbezési ellenkérelme a részítélet helybenhagyására és az alperes perköltségben történő marasztalására irányult. Kifejtette, hogy az alperes által sem vitatott tény, hogy a kibocsátott számlák ellenértékét nem fizette meg. A követelésösszege körében az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, ebben a körben további bizonyítási indítvány nem került előterjesztésre, így a részítélet meghozatalára lehetőség nyílt. Előadta azt is, hogy a több mint négy éve folyó bírósági eljárásban az alperes a bíróság többszöri felhívása ellenére bizonyítást nem ajánlott fel az általa viszontkeresetben érvényesíteni kívánt igények alátámasztására. A szakértő kirendelésére irányuló indítványát sem meghatározott tartalommal terjesztette elő, olyan bizonyítást pedig nem ajánlott fel, amely ennek a ténybeli alapját képezhette volna. Álláspontja szerint az alperes tévesen hivatkozik a Pp. 149. §-ának (1) bekezdésére is, mert részítélet meghozatalára nem „az ügyek elkülönítése esetében kerülhet sor, az ügyek elkülönítése esetén az elkülönített ügyek külön ügyekként futnak, melyek mindegyikében önálló ítéletet hoz a bíróság”. A Pp. 213. §-ának (2) bekezdése és a Ptk. 296. §-ának (1) és (2) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi részítélet meghozatalát beszámítási kifogás előterjesztése esetén is.

A fellebbezés megalapozatlan.

A Pp. 149. § (1) bekezdése szerint a bíróság, ha az ügy eldöntése érdekében célszerűnek látja, elrendelheti, hogy a perben érvényesített egyes követelések vagy

a megosztható követelések egyes részei, valamint általában a perben eldönthető egyes vitás kérdések elkülönítve kerüljenek tárgyalásra.

Az elkülönítés esetében az elkülönített követelések ugyanazon per keretein belül kerülnek tárgyalásra és az elkülönített részek tekintetében a bíróság csak részítélettel dönthet. Az elkülönítést célszerűségi szempontok indokolhatják, az ebben a körben hozott döntés pervezető jellegű, ellene fellebbezésnek helye nincs.

Az eljárás irataiból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem hozott önálló, formai döntést az elkülönítés tárgyában, azonban a 19. sorszámú jegyzőkönyv egyértelműen tartalmazza a figyelmeztetést, hogy a kereseti kérelem vonatkozásában be fogja rekeszteni a tárgyalást. A tárgyaláson jelen lévő feleknek lehetősége volt nyilatkozatok, indítványok előterjesztésére és csak ezt követően került sor a kereseti kérelem körében a tárgyalás berekesztésére. Mindezek alapján az elsőfokú eljárás lényeges szabályai nem sérültek, az elkülönítésre irányuló formális döntés meghozatalának elmulasztása önmagában nem minősül olyan súlyos eljárási szabálysértésnek, amely a részítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

A Pp. 213. § (2) bekezdése szerint a bíróság egyes kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbírálható egyes részei felől külön ítélettel (részítélet) is határozhat, ha ebben a vonatkozásban további tárgyalásra nincs szükség, és ha a többi kereseti kérelem vagy a beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani. A részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható.

A 3/2000. Polgári jogegységi határozat kimondja, hogy a bíróság részítélettel a kereset egészét is elbírálhatja, ha az alperes beszámítási kifogása miatt a tárgyalás elhalasztása szükséges. A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatának

indokolása szerint a jogszabály azáltal, hogy az adott tárgyaláson még el nem bírálható beszámítási kifogást önmagában is részítélet hozatalának lehetséges okai közé sorolja, egyben elhárítja az akadályt a további tárgyalást nem igénylő - akár a kereset egészét kitevő - kérdések eldöntése előtt. Ha a beszámítási kifogás utóbb sikerre vezet, a részítélet folytán pervesztes alperes sérelmének orvoslását megfelelően biztosítja a részítélet relatív (feltételes) jogereje. Rámutat arra, hogy a részítélet hozatala a bíróság belátásától függ; a konkrét körülmények mérlegelésével kell döntenie abban a kérdésben, hogy részítélet esetén nem sérül-e szükségtelenül a beszámítási kifogást előterjesztő alperesnek a szemben álló követelések együttes elbírálásához fűződő érdeke, illetőleg mennyiben indokolt a felperes jogvédelme vagy - pergazdasági okból - a jogvita részleges lezárása.

A fentiekből az következik, hogy az elsőfokú bíróságnak lehetősége van arra, hogy egy szerződés teljesítésén alapuló, megfelelően bizonyított, vagy az alperes által nem vitatott kereseti kérelemről részítélettel döntsön akkor is, ha a szerződés időközben megszűnt és a megszűnés módja, valamint az ebből eredő elszámolási igények (beszámítási kifogás, viszontkereset) nem tisztázottak. A jelen perben a kereseti kérelem alapjául szolgáló tényállást az elsőfokú bíróság részletesen feltárta, az alperes a szállítások tényét nem vitatta és fellebbezésében is kizárólagosan azt kifogásolta, hogy a beszámítási kifogásáról, illetve a viszontkeresetéről az elsőfokú bíróság nem a kereseti kérelemmel együtt döntött. A Fővárosi Ítéletábra álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a több éve húzódó eljárásban már csak az alperesi igények körében szükséges külön bizonyítás, amely hosszadalmas lehet, több tárgyalás megtartását, illetőleg szakértő kirendelését teheti szükségessé. A per során a Pp. 141. §-ának (2) bekezdése szerint eljáró, a tényállításokat, nyilatkozatokat, bizonyítási indítványokat a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előterjesztő felperes jogvédelme a jogvita részleges lezárását indokolta. Az alperes által vitatott kérdések, a szerződés megszűnésének időpontja, módja és ennek jogkövetkezményeként a viszontkereset és beszámítási kifogás szerinti elszámolás a szerződés korábbi teljesítésén alapuló felperesi

keresettől elkülöníthető, önálló kérdés, az együttes tárgyalást és az igények együttes elbírálását nem teszi feltétlenül szükségessé.

A fent kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta és a Pp. 239. §-a értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a másodfokú eljárás költségének viselésére, amely a felperest képviselő ügyvédnek a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1) és (5) bekezdése alapján megállapított, az általános forgalmi adót is tartalmazó munkadíját foglalja magában.

Budapest, 2008. november 10.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sándor Ottó s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár József

bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági tisztviselő